

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 28.11.2022

Dokumentet är daterat: 28.11.2022

The document is dated: 28.11.2022

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Miikka Martikainen

Pvm / Datum / Date: 28.11.2022

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 28.11.2022

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

28.11.2022

1993/071000/2022

Enemi Oy
Sakari Kolehmainen
Hermiankatu 6-8 D
33720 Tampere
Suomi

Asia

Enemi Oy:n Vatajankoski Oy:n energiantuotantolaitoksille Hajautettu datakeskus ja Pansian lämmöntalteenottolaitos antamat todentamistodistukset lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin hakeutumiseksi

Asianosainen

Enemi Oy (Y-tunnus 0640974-7)

Asian taustaa

Energiavirasto on päätöksellään dnro 239/071002/2022 hyväksynyt Enemi Oy:n (jäljempänä myös arviointilaitos) lain energian alkuperätakuista (1050/2021) mukaiseksi arviointilaitokseksi.

Energiavirasto on kiinnittänyt huomiota Enemi Oy:n tekemiin alkuperätakuulain mukaisiin arviointilaitoksen todentamisiin.

Energiavirasto on havainnut arviointilaitoksen toiminnassa puutteita. Tapaus koskee Vatajankoski Oy:n Hajautettu datakeskus - ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitosten todentamistodistuksia, jotka arviointilaitos on antanut 27.6.2022. Energiavirasto on 9.9.2022 pyytänyt hallintolain (434/2003) nojalla selvitystä ja kuullut arviointilaitosta siitä, onko arviointilaitos lain energian alkuperätakuista 26 §:ssä tarkoitetulla olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut arviointilaitokselle alkuperätakuulaissa säädettyä velvollisuutta edellä mainitussa tapauksessa. Arviointilaitos toimitti selvityksen Energiavirastolle 21.9.2022.

Energiavirasto on arviointilaitoksen toimittaman selvityksen perusteella katsonut tarpeelliseksi pyytää arviointilaitokselta lisäselvitystä tapaukseen liittyen. Energiavirasto on 28.10.2022 pyytänyt hallintolain (434/2003) nojalla lisäselvitystä ja kuullut arviointilaitosta siitä, onko arviointilaitos olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut arviointilaitokselle alkuperätakuulaissa säädettyä velvollisuutta edellä mainitussa tapauksessa. Arviointilaitos toimitti selvityksen Energiavirastolle 11.11.2022.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja ohjeistus

Laki energian alkuperätakuista (1050/2021, jäljempänä alkuperätakuulaki)

Alkuperätakuulain 27 §:n mukaan arviointilaitos suorittaa 14 §:ssä tarkoitetun todentamisen sekä antaa todentamistodistuksen.

Alkuperätakuulain 14 §:n mukaan arviointilaitoksen on todennettava energiantuotantolaitoksen tuotantotapa ja sen käyttämät energialähteet (todentamistodistus) ennen kuin tuotantolaitoksen tuottamalle energialle voidaan myöntää alkuperätakuuta. Arviointilaitoksen antaman todentamistodistuksen tulee lisäksi sisältää vahvistus sille, että energiantuotantolaitoksen tuottama energia täyttää alkuperätakuun myöntämisen edellytykset.

28.11.2022

1993/071000/2022

Alkuperätakuulain 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan hukkalämmöllä tarkoitetaan teollisuus- tai sähköntuotantolaitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvää lämpöä, joka katoaa käyttämättömänä ilmaan tai veteen, jos sitä ei johdeta kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käytetään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista.

Alkuperätakuulain 26 §:n mukaan, jos arviointilaitos toimii olennaisesti kyseisen lain, sen nojalla annettujen säännösten tai hyväksymispäätöksen määräysten vastaisesti taikka ei täytä hyväksymiselle kyseisen lain 25 §:n 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomainen voi antaa arviointilaitokselle huomautuksen tai varoituksen.

Alkuperätakuulain 28 §:n mukaan arviointilaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä.

Alkuperätakuulain 29 §:n mukaan Energiavirasto on kyseisessä laissa tarkoitettu valvontaviranomainen ja valvoo kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä hoitaa muut sille kyseisessä laissa säädetyt tehtävät.

Valtioneuvoston asetus energian alkuperätakuista (1081/2021, jäljempänä alkuperätakuuasetus)

Alkuperätakuuasetuksen 7 §:n mukaan todentamistodistuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) energiantuotantolaitoksen nimi, sijainti ja käyttöönottoaika;
- 2) energiantuotantolaitoksen haltijan osoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite;
- 3) energiantuotantolaitoksen kapasiteetti;
- 4) tiedot energiantuotantolaitoksen tuotantotavasta ja sen käyttämistä energialähteistä sekä niiden tuotanto-osuuksien määrittämis- ja mittaamistavasta;
- 5) jos kyseessä on monipolttoaineyksikkö, tiedot polttoaineiden tuotanto-osuuksien määrittämistavasta ja polttoainevirtojen mittaamistavasta;
- 6) energiantuotantolaitoksen tuottaman energian mittaustapaa koskevat tiedot siten, että niistä ilmenee mittauspaikat, energian omakäytön määrittämistapa, mittaustietojen luotettavuuden varmistamistapa sekä mittaustietojen ilmoittamistapa.

Todentamistodistuksen tai sen liitteiden tulee lisäksi sisältää tiedot mahdollisesta verkkoliitynnästä sekä verkonhaltijan mittauksista.

Jos kyseessä on osuustuotantolaitos, todentamistodistuksen tai sen liitteiden tulee myös sisältää tiedot osuuksien haltijoista sekä tieto siitä, miten tuotantolaitoksen tuottama energia jaetaan osuuksien haltijoiden kesken.

Hallituksen esitys (87/2021 vp)

Hallituksen esityksen sivuilla 54 ja 55 alkuperätakuulain 28 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tilanteissa, joissa julkinen hallintotehtävä annetaan hoidettavaksi muulle kuin viranomaiselle, tulee säädöspäätöksessä huolehtia siitä, että tehtävää hoitavaan sovelletaan tässä tehtävässä samoja säännöksiä kuin viranomaisvastuulla vastaavaa tehtävää hoitavaan. Julkista hallintotehtävää hoidettaessa tulisi siten noudattaa hallinnon yleislakeja, kuten hallintolakia, julkisuuslakia, tietosuojalakia (1050/2018) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003).

Energiaviraston todentajaohje (dnro 1904/002/2014, jäljempänä todentajaohje)

Todentajaohjeen luvun 2.1 mukaan todentajayhtiöiden on tarpeen arvioida tehtäviin liittyviä työmääriä ja resursointitarpeita tehdessään tarjouksen todentamisesta toiminnanharjoittajalle. Todentajan tarkastustehävän laajuus riippuu voimakkaasti asiakokonaisuudesta ja asiakkaan harjoittaman toiminnan laajuudesta ja tyypistä sekä asiakkaan tiedonhallintamenettelyiden tasosta ja valmiuksista tuottaa todentajan tarvitsemia tietoja

Todentajaohjeen luvun 2.5 mukaan todentaja voi olla yhteydessä Energiavirastoon kaikissa päätösten tai viranomaisohjeiden tulkintaa edellyttävissä tilanteissa, jotta eri todentajien asiakkaiden kohtelu on tasapuolista.

Todentajaohjeen luvun 7.2.2 todentamistodistuksen tai sen liitteiden täytyy sisältää seuraavat tiedot:

- energiantuotantolaitoksen nimi, sijainti ja käyttöönottoaika
- energiantuotantolaitoksen haltijan osoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite
- energiantuotantolaitoksen kapasiteetti
- tieto mihin rekistereihin energiantuotantolaitos on hakeutumassa
- tiedot energiantuotantolaitoksen tuotantotavasta ja sen käyttämistä energialähteistä sekä niiden tuotanto-osuuksien määrittämistä- ja mittaamistavasta
- tieto mahdollisista konversioprosessissa hyödynnettävistä energiankantajista sekä niiden alkuperän osoittamisen menettelyistä
- tiedot polttoaineiden tuotanto-osuuksien määrittämistavasta sekä polttoainevirtojen mittaamistavasta, jos kyseessä on monipolttoaineyksikkö
- energiantuotantolaitoksen tuottaman energian mittaustapaa koskevat tiedot siten, että niistä ilmenee mittauspaiikat, mittaustietojen laskentatavat energiantuotantolaitoksen tuottaman energian omakäyttö mukaan lukien, mittaustietojen luotettavuuden varmistamistapa sekä mittaustietojen ilmoittamistapa
- tiedot verkkoliitännästä sekä tapa, jolla tuotantolaitoksen tuottaman energian mittaus on järjestetty
- Osuusvoimalaitosten osalta tieto osuuksien haltijoista sekä tieto siitä, miten voimalaitoksen tuottama energia jaetaan osuuksien haltijoiden kesken.

Todentajaohjeen luvun 7.2.4 mukaan todentamistodistuksen liitteenä tulee toimittaa mittausjärjestelykaavio.

Todentajaohjeen luvun 7.2.4 mukaan todentajan tulee laatia jokaisesta todentamisesta todentamisraportti. Todentamisraportti tulee laatia todentajaohjeen luvun 2.3 mukaisesti.

Todentajaohjeen luvun 2.3 mukaan todentajan tulee laatia omaan käyttöön kompakti työraportti, johon todentaja listaa toteuttamansa tarkastukset ja niiden havainnot. Raportti tulee laatia todentamistehtävän suorittamisen yhteydessä tai välittömästi sen jälkeen. Raporteista tulee käydä selkeästi ilmi todentamistehtävän yhteydessä todennetut asiat ja havaitut virheet ja puutteet sekä raportin laatija ja laadinta-aika. Energiavirasto saattaa pyytää raportteja nähtäväksi jälkikäteen.

Todentajaohjeen luvun 7.3.5 mukaisesti todentamistodistuksesta tulee käydä ilmi energiantuotantolaitoksen tuottaman energian mittauspaiikat, mittaustietojen laskentatavat energiantuotantolaitoksen tuottaman energian omakäyttö mukaan lukien, mittaustietojen luotettavuuden varmistamistapa sekä mittaustietojen ilmoittamistapa. Menettelyiden avulla tulee voida määrittää luotettavasti takuisiin oikeuttavan energian määrä.

Todentajaohjeen luvun 7.7 mukaan todentajan tulee tutustua Energiaviraston julkaiseman lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin toimijoille suunnattuun ohjeeseen (Ohje lämmön ja jäähdytyksen

28.11.2022

1993/071000/2022

alkuperätakuujärjestelmän toimijoille, dnro 125/070002/2022) ja sen vaatimuksiin esimerkiksi laitosra-
jaukseen, tuotantotapoihin, energialähteisiin, mittauksiin ja mittausjärjestelyihin liittyen.

Todentajaohjeen luvun 7.7.1 mukaan mikäli lämmön ja jäähdytyksen rekisteriin hakeutuva energiantuo-
tantolaitos ilmoittaa tuottavansa hukkalämpöä tai -kylmää, todentajan on syytä kiinnittää erityistä huo-
miota hukkamääritelmän täyttymiseen laitoksella.

Energiaviraston Ohje lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille (dnro 125/070002/2022)

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille kohdan 2.9 sekä
alkuperätakuulain 2 §:n 1 momentin kohdan 6 mukaan hukkalämpöä on teollisuus- tai sähköntuotanto-
laitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvä lämpö, joka katoaa käyttämättömänä il-
maan tai veteen, jos sitä ei johdeta kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käyte-
tään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista.

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille kohdan 2.23 mu-
kaan omakäyttösähköllä tarkoitetaan omakäyttölaitteiden kuluttamaa sähköenergiaa.

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille kohdan 2.21 oma-
käyttölaitteiksi katsotaan laitteet ja koneistot, jotka voimalaitoksessa tarvitaan sähkön tai sähkön ja läm-
mön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen taikka voimalaitoksen aiheuttamien ympäristö-
haittojen poistamiseen tai pienentämiseen, ja joista säädetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmiste-
verosta annetun lain (1260/1996) 2 §:n nojalla annetuissa säännöksissä. Vastaavien laitteiden ja koneis-
tojen katsotaan olevan omakäyttölaitteita myös energiantuotantolaitoksessa.

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille luvun 5.1 mukaan
energiantuotantolaitoksen mittausjärjestelykaaviosta tulee ilmetä taserajan ylittävät omakäyttöenergia-
virrat ja niiden kulutuskohteet sekä näihin liittyvät mittalaitteet ja mittapistet.

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille luvun 5.1 mukaan
mittausjärjestelykaaviossa tai sen liitteissä tulee ilmoittaa tarvittavat tuotetun lämpö- ja jäähdytysener-
gian, hyödynnettyjen energianlähteiden sekä omakäyttöenergian määrien määrittämisessä tarvittavat las-
kentamenetelmät tai yhtälöt. Yhtälöissä tulee käyttää samoja mittalaitteet yksilöiviä tunnistekoodoja, joita
käytetään mittausjärjestelykaaviossa.

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille luvun 5.2.2 mu-
kaan vain lämpöä tuottavan laitoksen omakäyttösähkönkulutus tulee vähentää tuotetun lämmön määrästä,
mikäli omakäyttösähkön määrä ylittää 2 % käytettyjen polttoaineiden ja omakäyttösähkön yhteenlaske-
tusta energiasisällöstä ja omakäyttösähköä ei osoiteta alkuperältään uusiutuvaksi.

Energiaviraston Ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille luvun 6.3 mukaan
todentamistodistuksessa on kuvattava kustakin energianlähteen kulutuksen, omakäyttöenergian kulutuk-
sen ja tuotetun energian määrän mittaamiseen osallistuvasta mittalaitteesta

- o Mittalaitteen tunnistekoodi
- o Mittalaitteen rooli
- o Mittalaitetta hallinnoiva taho
- o Mittalaitteen laadunvarmistuksen toteutus ja siihen liittyvät menettelyt
- o Mittalaitteen epävarmuustaso
- o Mittalaitteen tietojen keruu- ja ilmoittamistapa

Hallintolaki (434/2003)

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Selostus asiasta

Energiaviraston selvityspyyntö

Energiavirasto katsoi 9.9.2022 arviointilaitokselle lähettämässään selvityspyynnössä, että arviointilaitos ei ollut todentanut alkuperätakuulain ja todentajaohjeen edellyttämällä tavalla Hajautettu datakeskus – ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitosten tuotantotapaa sekä energianlähteitä ja antanut energiantuotantolaitoksille alkuperätakuulain ja alkuperätakuuasetuksen mukaista todentamistodistusta. Energiavirasto pyysi selvityspyynnössään arviointilaitosta antamaan selvityksensä seuraavista seikoista:

- Miksi Hajautetulle datakeskukselle ja Pansian lämmöntalteenottolaitokselle annetuissa todentamistodistuksissa eikä kyseisten energiantuotantolaitosten todentamistehtäviä koskevissa todentamisraporteissa ole esitetty perusteluita sille, että energiantuotantolaitosten tuottaman lämmön on varmennettu olevan alkuperätakuulain mukaista hukkalämpöä.
- Mihin tietoihin perustuen hukkalämmön määritelmän mukaisten vaatimusten täyttyminen Hajautetun datakeskuksen ja Pansian lämmöntalteenottolaitoksen tapauksessa on varmennettu, mikäli varmentaminen on tehty?
- Miksi todentamistodistuksessa ei ole esitetty asianmukaisia tietoja energiantuotantolaitoksilla käytössä olevista energian mittauksista ja mittalaitteista, ja mihin tietoihin perustuen todentamistodistuksissa esiintyvät mittalaitteet on katsottu asiaan liittyvän lainsäädännön ja ohjeistuksen asettamat vaatimukset täyttäväksi?
- Mihin mittalaitteisiin Pansian lämmöntalteenottolaitoksen todentamistodistuksessa mainituilla energialaskureilla viitataan?
- Miksi Hajautetun datakeskuksen mittausjärjestelykaaviossa sähkömittarilla DA-SM2 mitattavaa sähköenergiavirtaa ei ole huomioitu todentamistodistuksessa osana omakäyttöenergiaa koskevia tietoja?
- Miksi Pansian lämmöntalteenottolaitoksen mittausjärjestelykaaviossa sähkömittarilla PA-SM1 mitattavaa sähköenergiavirtaa ei ole huomioitu todentamistodistuksessa osana omakäyttöenergiaa koskevia tietoja?
- Miksi todentamistodistukset eivät sisällä alkuperätakuukelpoisen lämmön määrän laskennassa tarvittavia laskentakaavoja?
- Miksi arviointilaitoksen antamat Hajautettua datakeskusta ja Pansian lämmöntalteenottolaitosta koskevat todentamistodistukset ovat kokonaisuudessaan näin puutteellisia, ja mihin toimenpiteisiin arviointilaitos aikoo ryhtyä sen varmistamiseksi, että vastaisuudessa arviointilaitoksen antamat todentamistodistukset täyttävät alkuperätakuuasetuksen, todentajaohjeen ja Energiaviraston ohjeen lämmön ja jäähdityksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille asettamat vaatimukset?

Arviointilaitoksen selvitys

Arviointilaitos toimitti 21.9.2022 Energiavirastolle selvityksen puutteellisten todentamistodistusten antamisesta.

Hajautettu datakeskus -energiantuotantolaitoksen todentamistodistusta koskeva selvitys

Arviointilaitos totesi selvityksessään koskien hukkalämmön määritelmän mukaisten vaatimusten täyttymistä, että ”Datakeskuksen koneet tuottavat lämpöä, mikä menisi hukkaan. Lämmön talteenotto on koneosalissa hukkalämmön talteenotto. Todistus ja työraporttipohja on hyväksytetty Energiavirastolla eikä raportissa ole ollut erillistä selvitystarvetta hukkalämmölle/hukkakylmälle. Työraporttia on päivitetty niin, että siihen luokituksen jälkeen on maininta, mihin luokitus perustuu”.

Arviointilaitos totesi selvityksessään energian mittaustapaa ja mittalaitteita koskevia tietoja koskien seuraavaa:

”Konesalissa mittareiden tunnistenumerot on esityksen mukaiset. Epähuomiossa on jäänyt mittalaitteiden tarkempi yksilöinti/kuvaus pois

Hallinnoija on Vatajankoski Oy lämpömittareiden osalta, sähkömittareiden osalta Vatajankoski Sähköverkko Oy”.

Arviointilaitos totesi selvityksessään alkuperätakuukelpoisen lämmön määrän määrittämisessä tarvittavia laskentakaavoja koskien, että ”Mittausjärjestelykaaviossa on Datakeskuksen osalta kuvattu kaikki mittarit, mutta laskentamenetelmät on jäänyt kuvasta pois. Nyt ne on liitetty mittausjärjestelykaavioon.”

Arviointilaitos totesi selvityksessään omakäyttöenergiaa koskien seuraavaa:

”käytetty sähkö on paikallisesti tuotettua alkuperältään uusiutuvalla sähköllä, jolloin omakäyttösähköä ei tarvitse huomioida laskuissa (Ohje 5.5.2)

Hiekkalämpökakun sähkö on myös tuotettu alkuperältään uusiutuvalla sähköllä”.

Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitoksen todentamistodistusta koskeva selvitys

Arviointilaitos totesi selvityksessään hukkalämmön määritelmän mukaisten vaatimusten täyttymistä koskien, että ”Pansian lämmöntalteenottolaitos sijaitsee Knauf-kipsilevytehtaan vieressä, mistä johdetaan prosessin hukkalämpö putkea pitkin lämmöntalteenottoyksikköön”.

Arviointilaitos totesi selvityksessään energianmittaustapaa ja mittalaitteita koskevia tietoja koskien, että ”Lämmöntalteenottoyksikössä mittareiden tunnistenumerot ovat esityksen mukaiset. Epähuomiossa on jäänyt mittalaitteiden tarkempi yksilöinti/kuvaus”.

Arviointilaitos totesi selvityksessään alkuperätakuukelpoisen lämmön määrän määrittämisessä tarvittavia laskentakaavoja koskien seuraavaa:

”Mittausjärjestelykaaviossa on myös Pansian lämmöntalteenottoyksikön osalta kuvattu kaikki mittarit, mutta laskentamenetelmät on jäänyt kuvasta pois. Nyt ne on liitetty mittausjärjestelykaavioon.

Hukkalämmön siirtoon käytettävässä hönkäkanavassa ei ole höngän mukana siirretyn energian mittausta, koska se on höngän laatu huomioiden hankala mittausteknisesti toteuttaa”.

Arviointilaitos totesi selvityksessään omakäyttösähkön huomioimista koskien seuraavaa:

28.11.2022

1993/071000/2022

”Molempien näiden laitosten käyttämä sähkö on Vatajankoski Oy:n itse tuottamaa, ja kaikkea kulutettua sähköä vastaava määrä sähköän alkuperätakuuta peruuetaan käytetylle sähkölle

käytetty sähkö on paikallisesti tuotettua alkuperältään uusiutuvalla sähköllä, jolloin omakäyttösähköä ei tarvitse huomioida laskuissa (Ohje 5.5.2)”

Päivitetyt mittausjärjestelykaaviot

Selvityksen toimittamisen yhteydessä arviointilaitos toimitti oma-aloitteisesti Energiavirastolle myös uudet versiot Hajautetun datakeskuksen ja Pansian lämmöntalteenottolaitoksen mittausjärjestelykaavioista. Mittausjärjestelykaavioissa arviointilaitos esitti energiantuotantolaitoksen tuottamien lämpömäärien laskentakaavat sekä energiantuotantolaitosten omakäyttösähköän määrrien laskentakaavat.

Pansian lämmöntalteenottolaitoksen päivitysissä mittausjärjestelykaaviossa arviointilaitos esitti, että Pansian lämmöntalteenottolaitoksen tuottaman lämmön määrä määritetään kaavalla ”PA-KLM1”. Mittausjärjestelykaaviossa mainittiin myös, että ”Laitoksen omakäyttösähköän mittaus on PA-SM1”. Lisäksi mittausjärjestelykaaviossa on maininta, että ”Tuotettu lämpö on Knauf Oy:n kipsilevytehtaan hukkalämpöä + lämpöpumppujen käyttämä sähkö”.

Energiavirasto huomautti 28.10.2022 lähettämässään lisäselvityspyynnössä, että arviointilaitoksen toimittamassa päivitysissä mittausjärjestelykaaviossa Pansian lämmöntalteenottolaitoksen tuottaman lämmön oli todettu olevan osittain hukkalämpöä ja olevan osittain peräisin lämpöpumppujen käyttämästä sähköstä, mutta todentamistodistuksessa oli kuitenkin ilmoitettu ainoaksi energiantuotantolaitoksen tuottamaksi energiatuotteeksi hukkalämpö. Lisäksi selvityspyynnön liitteenä toimitetussa päivitysissä mittausjärjestelykaaviossa ei oltu esitetty, mikä osa tuotetusta lämmöstä on hukkalämpöä ja mikä osa on peräisin lämpöpumppujen käyttämästä sähköstä. Mittausjärjestelykaavion tiedoista ei myöskään ilmennyt, mikä osuus sähkömittarilla PA-SM1 mitattavasta laitoksella käytettävästä sähköstä on lämpöpumppujen käyttämä sähköä ja mikä osuus muuta laitoksella käytettävää omakäyttösähköä. Esitetyt mittausjärjestelyt ei siten voitu katsoa riittäväksi, siihen nähden, että energiantuotantolaitos tuottaa hukkalämmön lisäksi lämpöä myös lämpöpumpussa tapahtuvan sähköän konvertoitumisen lämmöksi kautta, minkä asianmukaiseksi huomioimiseksi myönnettävien alkuperätakuiden määrissä, lämpöpumppujen käyttämä sähkö pitäisi pystyä määrittämään erikseen koko energiantuotantolaitoksen käyttämästä sähköstä.

Hajautetun datakeskuksen mittausjärjestelykaaviossa arviointilaitos esitti, että Hajautetun datakeskuksen tuottaman lämmön määrää määritetään laskentakaavalla ”(D1-KLM1) + (D1-KLM2) + (D2-KLM1) + (D(n)-KLM1) ...”, jossa voimalaitoksen datakeskuksen tuottaman lämmön määrää edustaa termi ”(D1-KLM1) + (D1-KLM2)”. Mittausjärjestelykaaviossa mainittiin myös, että Hajautetun datakeskuksen omakäyttösähköän määrrien laskenta määritetään laskentakaavalla ”(D1-SM1) + (D1-SM2) + (D2-SM1) + (D(n)-SM1)...”, jossa vastaavasti voimalaitoksen datakeskuksen käyttämän omakäyttösähköän määrää edustaa termi ”(D1-SM1) + (D1-SM2)”.

Arviointilaitoksen antama selvitys suhteessa Energiaviraston selvityspyyntöön

Arviointilaitoksen antaman selvityksen perusteella Energiavirasto katsoi, että arviointilaitoksen kanta Energiaviraston selvityspyynnössään esittämään kysymykseen ”Miksi Hajautetulle datakeskukselle ja Pansian lämmöntalteenottolaitokselle annetuissa todentamistodistuksissa eikä kyseisten energiantuotantolaitosten todentamistehtäviä koskevissa todentamisraporteissa ole esitetty perusteluita sille, että energiantuotantolaitosten tuottaman lämmön on varmennettu olevan alkuperätakuulain mukaista hukkalämpöä?” oli, että ”Todistus ja työraporttipohja on hyväksytty Energiavirastolla eikä raportissa ole ollut erillistä selvitystarvetta hukkalämmölle/hukkakylmälle”.

28.11.2022

1993/071000/2022

Arviointilaitoksen antaman selvityksen perusteella Energiavirasto katsoi, että arviointilaitoksen kanta Energiaviraston selvityspyynnössään esittämään kysymykseen ”*Miksi todentamistodistuksessa ei ole esitetty asianmukaisia tietoja energiantuotantolaitoksilla käytössä olevista energian mittaustavoista ja mittalaitteista*” oli, että mittalaitteiden tarkempi yksilöinti ja kuvaus on jäänyt epähuomiossa lisäämättä todentamistodistuksiin.

Arviointilaitoksen antaman selvityksen perusteella Energiavirasto katsoi, että arviointilaitoksen kanta Energiaviraston selvityspyynnössään esittämään kysymykseen ”*Miksi Hajautetun datakeskuksen mittausjärjestelykaaviossa sähkömittarilla DA-SM2 [D1-SM2] mitattavaa sähköenergiavirtaa ei ole huomioitu todentamistodistuksessa osana omakäyttöenergiaa koskevia tietoja?*” oli, että energiantuotantolaitoksella käytetty sähkö on Vatajankoski Oy:n itse tuottamaa ja kaikkea kulutettua sähköä vastaava määrä sähkön alkuperätakuuta peruutetaan käytetylle sähkölle.

Arviointilaitoksen antaman selvityksen perusteella Energiavirasto katsoi, että arviointilaitoksen kanta Energiaviraston selvityspyynnössään esittämään kysymykseen ”*Miksi Pansian lämmöntalteenottolaitoksen mittausjärjestelykaaviossa sähkömittarilla PA-SM1 mitattavaa sähköenergiavirtaa ei ole huomioitu todentamistodistuksessa osana omakäyttöenergiaa koskevia tietoja?*” oli, että energiantuotantolaitoksella käytetty sähkö on Vatajankoski Oy:n itse tuottamaa ja kaikkea kulutettua sähköä vastaava määrä sähkön alkuperätakuuta peruutetaan käytetylle sähkölle.

Arviointilaitoksen antaman selvityksen perusteella Energiavirasto katsoi, että arviointilaitoksen kanta Energiaviraston selvityspyynnössään esittämään kysymykseen ”*Miksi todentamistodistukset eivät sisällä alkuperätakuukelpoisen lämmön määrän laskennassa tarvittavia laskentakaavoja?*” oli, että laskentamenetelmät ovat jääneet mittausjärjestelykaavioista pois epähuomiossa.

Arviointilaitos ei ollut selvityksessään vastannut tai muuten ottanut kantaa seuraaviin Energiaviraston selvityspyynnössään esittämiin kysymyksiin:

- Mihin tietoihin perustuen todentamistodistuksissa esiintyvät mittalaitteet on katsottu asiaan liittyvän lainsäädännön ja ohjeistuksen asettamat vaatimukset täyttäväksi?
- Mihin mittalaitteisiin Pansian lämmöntalteenottolaitoksen todentamistodistuksessa mainituilla energialaskureilla viitataan?
- Miksi arviointilaitoksen antamat Hajautettua datakeskusta ja Pansian lämmöntalteenottolaitosta koskevat todentamistodistukset ovat kokonaisuudessaan näin puutteellisia, ja mihin toimenpiteisiin arviointilaitos aikoo ryhtyä sen varmistamiseksi, että vastaisuudessa arviointilaitoksen antamat todentamistodistukset täyttävät alkuperätakuuasetuksen, todentajaohjeen ja Energiaviraston ohjeen lämmön ja jäädytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille asettamat vaatimukset?

Energiaviraston lisäselvityspyyntö

Huomioiden arviointilaitoksen antamat selvitykset suhteessa Energiaviraston selvityspyyntöön sekä arviointilaitoksen toimittamat päivitettyt Hajautetun datakeskuksen ja Pansian lämmöntalteenottolaitoksen mittausjärjestelykaaviot, Energiavirasto pyysi 28.10.2022 arviointilaitosta antamaan lisäselvityksensä seuraavista seikoista:

- Mihin tietoihin perustuen todentamistodistuksissa esiintyvät mittalaitteet on katsottu asiaan liittyvän lainsäädännön ja ohjeistuksen asettamat vaatimukset täyttäväksi?

28.11.2022

1993/071000/2022

- Miksi päivitetystä mittausjärjestelykaavioista ei edelleenkään ilmene, miten energiantuotantolaitosten tuottamien alkuperätakuukelpoisten lämpöjen määrät määritetään, vaan mittausjärjestelykaavioissa on esitetty ainoastaan erikseen tuotettujen lämpöjen määrien laskentakaavat sekä omakäyttö sähköjen määrien laskentakaavat?
- Miksi arviointilaitoksen antamat Hajautettua datakeskusta ja Pansian lämmöntalteenottolaitosta koskevat todentamistodistukset ovat kokonaisuudessaan näin puutteellisia, ja mihin toimenpiteisiin arviointilaitos aikoo ryhtyä sen varmistamiseksi, että vastaisuudessa arviointilaitoksen antamat todentamistodistukset täyttävät alkuperätakuuasetuksen, todentajaohjeen ja Energiaviraston ohjeen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toimijoille asettamat vaatimukset?

Arviointilaitoksen lisäselvitys

Arviointilaitos toimitti 11.11.2022 Energiavirastolle lisäselvityksen puutteellisten todentamistodistuksen antamisesta.

Arviointilaitos totesi toimittamassaan lisäselvityksessä liittyen Energiaviraston lisäselvityspyynnössään esittämään mittalaitteita koskevaan kysymykseen, että ”*Energiantuotantolaitoksilla käytössä olevien mittalaitteet täytettävä mittauslaitelain 707/2011 sekä mittauslaitedirektiivin 2014/32/EU (MID) mukaiset vaatimukset. Mittalaitteet on tarkastettu todennuksen yhteydessä*”.

Arviointilaitos totesi toimittamassaan lisäselvityksessä liittyen Energiaviraston lisäselvityspyynnössään esittämään alkuperätakuukelpoisten lämpöjen määrien määrittämistä koskevaan kysymykseen, että ”*Toiminnanharjoittajan kanssa on käyty prosessit läpi PI-kaavioiden kautta ja kaivettu mittausjärjestelykaavioon kaikki olennaiset mittarit. Pansian lämmöntalteenottolaitoksen mittauskaaviota on päivitetty lisää*”.

Arviointilaitos totesi toimittamassaan lisäselvityksessä, että syy kyseisten todentamistodistusten puutteellisuuteen on, että arviointilaitoksella ei ollut ollut riittävästi aikaa perehtyä uuden alkuperätakuulain vaatimuksiin ottaen huomioon arviointilaitoksen työtilanne alkuvuoden 2022 aikana.

Perustelut

Energiavirasto katsoo, että Energiaviraston arviointilaitokselle lähettämässä tässä päätöksessä mainituissa selvityspyynnöissä eriteltyt puutteet arviointilaitoksen antamissa Hajautettu datakeskus - ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitosten todentamistodistuksissa ovat kokonaisuudessaan merkittäviä.

Energiavirasto katsoo, että rajallinen aika perehtyä alkuperätakuulain ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisiin vaatimuksiin ei ole hyväksyttävä syy selittämään Hajautettu datakeskus - ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitosten todentamistodistuksen puutteellisuutta. Alkuperätakuulain 28 §:n ja kyseistä pykälää koskevien hallituksen esityksen perustelujen mukaisesti arviointilaitos toimii julkista hallintotehtävää hoitaessaan virkavastuulla, ja on velvollinen noudattamaan hallinnon yleislakeja, kuten hallintolakia. Siten arviointilaitos on velvoitettu noudattamaan esimerkiksi hallintolain 2 luvussa eriteltyjä hyvän hallinnon perusteita, eikä näistä ole Energiaviraston näkemyksen mukaan mahdollista poiketa aikataulupaineisiin vedoten.

Alkuperätakuulain 14 §:n mukaisesti antamalla energiantuotantolaitokselle todentamistodistuksen arviointilaitos vahvistaa sen, että energiantuotantolaitoksen tuottama energia täyttää alkuperätakuun myöntämisen edellytykset. Mikäli arviointilaitoksella ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta varmistua alkuperätakuiden myöntämisen edellytysten täyttymisestä, arviointilaitoksen olisi tullut kieltäytyä suorittamasta todentamistehtävää. Antamalla todentamistodistuksen ilman riittävä alkuperätakuulain sekä sen

nojalla annettujen säädösten tuntemusta ja asian selvittämistä, arviointilaitos on oleellisella tavalla laiminlyönyt alkuperätakuulaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä arviointilaitokselle säädettyjä velvollisuuksia.

Energiaviraston näkemyksen mukaan arviointilaitoksen Hajautettu datakeskus - ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitoksille antamat todentamistodistukset eivät täytä alkuperätakuulaissa, alkuperätakuuasetuksessa ja Energiaviraston Ohjeessa ylempänä tässä päätöksessä eriteltyjä vaatimuksia. Energiavirasto katsoo arvioidessaan arviointilaitoksen toimintaa Hajautettu datakeskus - ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitosten todentamistodistuksien antamisen osalta, että arviointilaitos on toiminnassaan olennaisella tavalla laiminlyönyt alkuperätakuulaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä arviointilaitokselle säädettyjä velvollisuuksia. Näin ollen Energiavirasto antaa Enemi Oy:lle alkuperätakuulain 26 §:n 3 momentin mukaisen huomautuksen.

Ratkaisu

Energiavirasto katsoo, että Enemi Oy on toiminut olennaisella tavalla alkuperätakuulain ja sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, ja antaa Enemi Oy:lle alkuperätakuulain 26 §:n 3 momentin mukaisen huomautuksen arviointilaitoksen tehtävien olennaisesta laiminlyönnistä.

Energiavirasto asettaa Enemi Oy:lle vaatimuksen laatia Hajautettu datakeskus - ja Pansian lämmöntalteenottolaitos -energiantuotantolaitosten todentamistodistukset uudelleen huomioiden alkuperätakuulain ja sen nojalla annettujen säädösten sekä asettamat vaatimukset.

Sovelletut säännökset

Laki energian alkuperätakuista (1050/2021) 14 § ja 26 §.

Valtioneuvoston asetus energian alkuperätakuista (1081/2021) 7 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

Lisätietoja asiasta antaa tekninen asiantuntija Miikka Martikainen, p. 029 5050 057, miikka.martikainen@energiavirasto.fi.

Jakelu Enemi Oy

Tiedoksi Vatajankoski Oy
FINAS

28.11.2022

VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on Helsingin hallinto-oikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Helsingin hallinto-oikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai hallinto-oikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

energiavirasto
energimyndigheten

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, jonka osoite on:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

**Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.